

FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETU –

Statistika unutarnjih migracija, 2014

Sarajevo, septembar 2015.

Sadržaj

1. Uvod u statistički proces i njegove rezultate – Metodologija istraživanja	5
1.1. Namjena istraživanja.....	5
1.2. Pravni osnov i odgovornost statističkih institucija	5
1.3. Jedinica posmatranja i izvještavanja	6
1.4. Prikupljanje podataka.....	6
1.5. Obuhvat.....	6
1.6. Definicije.....	7
1.7. Obrada podataka	7
1.8. Objavljivanje rezultata.....	8
1.9. Ključne varijable.....	8
1.10. Ključne statistike	8
1.11. Upitnik.....	9
1.12. Kontakt informacije.....	9
2. Relevantnost	9
2.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa raspoloživih statistika Evropskog statističkog sistema (ESS).....	9
3. Tačnost.....	10
3.1. Greške uzorkovanja.....	10
3.1.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Koeficijent varijacije (A1)	10
3.1.2. Objašnjenja.....	10
3.1.3. Aktivnosti za smanjenje grešaka uzorkovanja.....	10
3.2. Neuzoračke greške.....	10
3.2.1. Greške obuhvata	10
3.2.1.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa prekomjernog obuhvata (A2)	10
3.2.1.2. Greška nedovoljnog obuhvata.....	10
3.2.1.3. Mjere za smanjenje grešaka obuhvata	11
3.2.2. Greške mjerenja	11
3.2.2.1. Kontrole za otkrivanje grešaka mjerenja i procesuiranja podataka	11
3.2.2.2. Razlozi za nastanak grešaka mjerenja	11
3.2.2.3. Postupanje u slučaju grešaka mjerenja	11
3.2.2.4. Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa editovanja/uređivanja podataka (A3).11	
3.2.2.5. Mjere za smanjenje broja grešaka mjerenja	11
3.2.3. Greške neodgovora	11
3.2.3.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa neodziva/neodgovora izvještajne jedinice (A4).....	11
3.2.3.2. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa neodziva/neodgovora varijable (A5)11	
3.2.3.3. Postupci u slučaju neodgovora.....	11
3.2.3.4. Postupci za smanjenje stope neodgovora	12
3.2.3.5. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa imputiranih podataka (A6).....	12

3.2.3.6.	Pokazatelj kvaliteta i učinka - Broj učinjenih grešaka, prema vrsti (A7)....	12
3.2.3.7.	Pokazatelj kvaliteta i učinka - Prosječna veličina revizije (A8)	12
4.	Pravovremenost i aktuelnost	12
4.1.	Pravovremenost objave	12
4.1.1.	Pokazatelj kvaliteta i učinka - Pravovremenost prvih rezultata (T1).....	12
4.1.2.	Pokazatelj kvaliteta i učinka - Pravovremenost konačnih rezultata (T2)	12
4.2.	Aktuelnost objave	13
4.2.1.	Pokazatelj kvaliteta i učinka - Aktuelnost objave (T3).....	13
4.3.	Razlozi za veća kašnjenja i mjere za poboljšanje pravovremenosti i aktuelnost objave	13
5.	Dostupnost i jasnoća	13
5.1.	Dostupnost	13
5.1.1.	Kanali diseminacije	13
5.1.2.	Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa korištenih kanala diseminacije (AC1)....	14
5.1.3.	Načini diseminacije	14
5.1.4.	Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa korištenih načina diseminacije (AC2)..	14
5.1.5.	Pokazatelj kvaliteta i učinka – Broj pristupa on-line bazi podataka (AC3)....	14
5.2.	Jasnoća	14
5.2.1.	Printane publikacije i internetska objava	14
5.2.1.1.	Diseminirani rezultati	15
5.2.1.2.	Nivo (detaljnost) diseminacije	15
5.2.1.3.	Metapodaci	15
5.2.1.4.	Mjere za poboljšanje jasnoće diseminiranih rezultata	16
5.2.2.	Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa kompletnosti meta podataka (AC4)	16
6.	Uporedivost i skladnost.....	16
6.1.	Vremenska uporedivost	16
6.1.1.	Pokazatelj kvaliteta i učinka - Dužina uporedivih vremenskih serija (CC1)..	16
6.1.2.	Prekidi u vremenskim serijama	17
6.1.3.	Ostali faktori, koji utiču na vremensku uporedivost.....	17
6.2.	Geografska uporedivost.....	17
6.2.1.	Uporedivost s ostalim članicama evropskog statističkog sistema	17
6.3.	Desezoniranje.....	17
6.4.	Skladnost između privremenih i konačnih podataka.....	17
6.4.1.	Politika diseminacije privremenih podataka.....	17
6.4.2.	Pokazatelj kvaliteta–Skladnost između privremenih i konačnih podataka (CC2)	17
6.4.3.	Razlozi za veće razlike između privremenih i konačnih podataka	17
6.5.	Skladnost s rezultatima referentnog istraživanja	17
6.5.1.	Kratak opis referentnog istraživanja	17
6.5.2.	Pokazatelj kvaliteta i učinka - Skladnost sa referentnim podacima (CC3) ...	18

6.5.3.	Razlozi za veća odstupanja	18
7.	Ustupci – kompromisi između izlaznih komponenti kvaliteta	18
8.	Procjena korisničkih potreba i percepcija korisnika	18
8.1.	Klasificiranje i razumijevanje korisnika	18
8.2.	Mjerenje percepcija i zadovoljstva korisnika.....	18
8.2.1.	Pokazatelj kvaliteta i učinka - Indeks zadovoljstva korisnika (US1)	18
8.2.2.	Pokazatelj kvaliteta i učinka – Vrijeme od zadnjeg istraživanja zadovoljstva korisnika (US2).....	19
9.	Troškovi i opterećenost ispitanika/izvještajnih jedinica	19
9.1.	Troškovi istraživanja statističkog ureda.....	19
9.1.1.	Pokazatelj kvaliteta i učinka – Godišnji operativni troškovi, prosjek prema glavnim troškovnim komponentama (PCR1)	19
9.2.	Opterećenost i troškovi ispitanika/izvještajnih jedinica	19
9.2.1.	Pokazatelj kvaliteta i učinka – Godišnje opterećenje ispitanika u satima i/ili finansijskim pokazateljima (PCR2)	19
9.3.	Mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti	19
10.	Povjerljivost, transparentnost i zaštita	19
10.1.	Povjerljivost.....	19
10.2.	Transparentnost.....	20
10.3.	Zaštita	20
11.	Zaključak.....	20

1. Uvod u statistički proces i njegove rezultate – Metodologija istraživanja

1.1. Namjena istraživanja

Istraživanje o unutarnjim migracijama se provodi na temelju podataka koji se prikupljaju u Agenciji za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (IDDEEA).

Zakonom o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 32/01 i 58/15) je regulirana zakonska obveza prijave i odjave prebivališta za sve državljane BiH.

Osnovni cilj provođenja statističkog istraživanja o unutarnjim migracijama jeste praćenje preseljavanja stanovništva u Federaciji Bosne i Hercegovine gdje se obezbjeđuju podaci o obimu i tokovima preseljavanja stanovništva unutar Federacije BiH, kao i kretanje stanovništva prema drugom BiH entitetu ili prema Brčko Distriktu BiH, prema demografskim i drugim karakteristikama stanovništva.

Statističkim istraživanjem o unutarnjim migracijama prikupljaju se sljedeći podaci: obim doseljavanja - imigracije i odseljavanja - emigracije, migracioni saldo, tokovi migracija, teritorijalna distanca na kojoj se kreću migranti, a sa demografskog aspekta migracije se razvrstavaju prema starosti i spolu migranata.

Pored navedenog, migracije stanovništva, sa obje svoje komponente (imigracija i emigracija), utiču na porast, odnosno, smanjenje stanovništva i predstavljaju elemenat za izračunavanje broja stanovnika prema teritorijalnom rasporedu.

1.2. Pravni osnov i odgovornost statističkih institucija

Pravni osnov za prikupljanje, obradu i publikovanje podataka o statistici unutarnjih migracija čine:

- Zakon o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 63/03 i 9/09),
- Program provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za period 2013 – 2016,
- Plan provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za 2014. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj 13/14),
- Zakon o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ br. 32/01 i 58/15),
- Zakon o zaštiti ličnih podataka BiH (Službeni glasnik BiH br. 49/06),
- Zakon o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH br.56/08).

Statističko istraživanje o unutarnjim migracijama je dio Programa provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za period 2013 – 2016 i Plana provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za 2014. godinu.

1.3. Jedinica posmatranja i izvještavanja

Jedinica posmatranja je događaj preseljenja za svako lice koje je izvršilo promjenu prebivališta-boravišta (migrant), odnosno, lice koje se preselilo iz jedne općine u drugu. Dakle, međunaseljska kretanja stanovništva unutar općine nisu uključena.

Uključena su kretanja stanovništva prema inostranstvu po entitetima i državi odredišta i to samo za one građane koji su svoj odlazak registrovali kod nadležnog organa.

Prijavu i odjavu prebivališta, kao i adresu stanovanja, u Federaciji BiH obavljaju kantonalna ministarstva unutarnjih poslova unutar svoje nadležnosti. MUP-ovi su dužni redovno iz svoje lokalne evidencije dostavljati te podatke u središnju evidenciju na nivou Bosne i Hercegovine IDDEEA-u.

Državljanin nije dužan da se lično odjavi u prethodnom mjestu prebivališta ili boravišta. Odjavu će izvršiti službena osoba u prethodnom mjestu prebivališta ili boravišta.

Jedinica izvještavanja prema Federalnom zavodu za statistiku je IDDEEA.

1.4. Prikupljanje podataka

Za ovo istraživanje ne koristi se obrazac već administrativni podaci, odnosno raspoloživi podaci iz baze podataka koja se dobije od IDDEEA-e.

Podaci o broju unutarnjih migracija sastavni su dio godišnjeg istraživanja i objavljuju se u Statističkom biltenu „Migracije stanovništva“ kao konačni rezultati.

Rok za objavu podataka je februar tekuće godine za prethodnu godinu.

1.5. Obuhvat

Obuhvat unutarnjih migracija je potpun.

Statističkim istraživanjem o unutarnjim migracijama obuhvaćene su migracije (odseljenja i doseljenja) koji su registrovani u evidenciji IDDEEA-e, a odnose se na referentnu godinu.

Istraživanjem su obuhvaćena sva preseljenja na teritoriji Federacije BiH.

Podaci u ovom istraživanju obuhvataju sve državljane BiH, kao i strance kojima je odobren stalni boravak i koji su prijavili prebivalište u Bosni i Hercegovini. Također su obuhvaćeni i svi građani koji su odjavili svoje prebivalište s namjerom da se

nasele u nekom drugom mjestu u BiH. Državljeni mogu prijaviti samo jedno prebivalište na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Podaci se obrađuju godišnje, po isteku kalendarske godine u Odsjeku za statistiku stanovništva i registar. Rok za publikovanje podataka je mjesec februar.

1.6. Definicije

Migracija predstavlja prostornu pokretljivost stanovništva.

Migrant je osoba koja sudjeluje u procesu prostorne pokretljivosti stanovništva (doseljenik, odseljenik).

Unutarnja migracija predstavlja preseljenje osoba unutar teritorija Bosne i Hercegovine, prateći pri tome mjesto iz kojeg je osoba odjavila prebivalište, kao i mjesto novog prebivališta.

Migracijski saldo je razlika broja doseljenih i broja odseljenih stanovnika nekog područja.

Prebivalištem se smatra općina ili distrikt u kojem se državljanin nastani s namjerom da tamo stalno živi.

Boravištem se smatra općina ili distrikt gdje se državljanin nastani s namjerom da tamo privremeno živi. Pod boravištem raseljenog lica smatra se općina ili distrikt gdje se raseljeno lice nastani s namjerom da tamo privremeno živi.

Starost migranta predstavlja se kao broj navršenih godina života u trenutku njegovog preseljenja. Svaka starosna kohorta obuhvata osobe koje su navršile godine života u granicama intervala.

Državljeni (BiH i stranci koji imaju dozvolu za boravak) mogu prijaviti samo jedno prebivalište na teritoriju Bosne i Hercegovine.

1.7. Obrada podataka

Od IDDEEA-e se preuzimaju 3 tabele: Administrativne jedinice, Istorije prebivališta i Ulice. U tabeli „Istorije prebivališta“ su podaci o migracijama dok su druge dvije tabele šifarnici.

U IT sektoru FZS-a iz dobijene baze se uzimaju samo podaci za Federaciju BiH. Iz tabele „Istorija prebivališta“ brišu se podaci koji se ne smatraju migracijama (ako nema podatka za državu ili općinu u koju osoba odlazi, ako je općina odjave ista kao općina prijave, ako osoba prvi put prijavljuje prebivalište, ako se radi o nepoznatom prebivalištu).

Na osnovu datuma rođenja i datuma prijave izvodi se varijabla starost migranta. Nakon toga se radi povezivanje podataka iz baze sa šifarnicima administrativnih jedinica i tabeliranje prema zahtjevu metodologa.

Tabele pripremljene od strane IT osoblja dalje se prosljeđuju metodologu u Odsjeku za statistiku stanovništva i registar koji podatke dalje obrađuje u smislu izrade tabela i grafikona prilagođenih za objavu u biltenu za 2014. godinu. Spisak ovih 10 tabela naveden je u tački 1.10.

Nazivi naseljenih mjesta koje koristi IDDEEA nisu uporedivi sa zvaničnim nazivima naseljenih mjesta koje koristi FZS, kao što ni šifarnici administrativnih jedinica iz baze podataka IDDEEA-a nisu jednaki onima koje koristi FZS.

1.8. Objavljivanje rezultata

Statistički bilten „Migracije stanovništva“ predstavlja tematsku godišnju publikaciju, sa podacima o migracijama stanovništva za nivo BiH, međuentitetske migracije, za nivo Federacije BiH, kantona i općina. U ovom biltenu podaci su iskazani kao apsolutne vrijednosti, tabelarno i grafički. Bilten je dostupan na adresi: http://fzs.ba/god_bilteni/Migracije2014-SB212.pdf.

Podaci o migracijama objavljuju se i u publikaciji „Federacija BiH u brojkama 2014“ (<http://fzs.ba/Podaci/Brojke2014.pdf>) i u publikaciji „Žene i muškarci u Federaciji BiH“ (<http://fzs.ba/genderb.htm>).

1.9. Ključne varijable

Ključne varijable su:

- starost migranta,
- spol migranta,
- broj doseljenih,
- broj odseljenih,
- saldo migracija.

Istraživanjem nisu obuhvaćene varijable: tip naseljenog mjesta, školska sprema i ekonomske karakteristike migranata.

1.10. Ključne statistike

- Pregled migracija stanovništva Bosne i Hercegovine (ukupno BiH, Federacija BiH, RS i Brčko Distrikt BiH);
- Saldo migracija stanovništva F BiH unutar F BiH, prema RS, BD BiH i inozemstvu po kantonima i općinama (Doseljeni u /Odseljeni iz);
- Međukantonalne migracije stanovništva F BiH;
- Saldo migracija stanovništva F BiH unutar F BiH po kantonima i općinama;
- Doseljeno stanovništvo u F BiH po starosti i spolu (uključujući kretanje stanovništva unutar F BiH i iz RS i BD BiH) po kantonima i općinama;
- Odseljeno stanovništvo iz F BiH po starosti i spolu (uključujući kretanje stanovništva unutar F BiH i u RS i BD BiH) po kantonima i općinama;

- Saldo migracija stanovništva F BiH po starosti i spolu (uključujući kretanje stanovništva unutar F BiH i iz/u RS i iz/u BD BiH) po kantonima i općinama;
- Registrirani odlasci u inozemstvo po entiteta i državi – odredištu;
- Registrirani odlasci iz BiH po starosti i spolu;

1.11. Upitnik

Za ovo istraživanje se ne koristi upitnik.

Koristi se baza podataka koja se dobije od IDDEEA-e.

1.12. Kontakt informacije

Senija Muhić, stručni savjetnik za statistiku prirodnog kretanja stanovništva i migracije,

e-mail: senija.muhic@fzs.gov.ba,

tel: +387 33 407 029 ili +387 33 206 452, lokal 243.

2. Relevantnost

2.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa raspoloživih statistika Evropskog statističkog sistema (ESS)

Podaci o unutarnjim migracijama zadovoljavaju sadašnje potrebe korisnika podataka.

Korisnici podataka o unutarnjim migracijama su uglavnom vanjski korisnici podataka kao što su: Agencija za statistiku BiH, Vlada Federacije BiH, Gender centri, univerziteti, mediji, studenti, fizičke osobe itd.

Osim mjerenja salda migracija do nivoa općina, prikupljeni podaci o unutarnjim migracijama služe i za izračunavanje procjene broja stanovnika.

2.2. Za statističke procese koji koriste administrativne izvore

Za ovo istraživanje koriste se administrativni izvori podataka.

2.3. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa raspoloživih statistika Evropskog statističkog sistema (ESS)

Istraživanjem o unutarnjim migracijama obuhvaćene su neke varijable koje se zahtijevaju od strane Eurostat-a prema međunarodnim standardima za vanjske migracije.

Da bi istraživanjem bile obuhvaćene i druge varijable tražene od strane Eurostat-a za vanjske migracije, potrebno bi bilo uvesti i druge varijable, kao što su: država rođenja/mjesto rođenja i školska sprema migranta.

3. Tačnost

3.1. Greške uzorkovanja

3.1.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Koeficijent varijacije (A1)

Statističko istraživanje unutarnjih migracija se provodi na punom obuhvatu tj. na osnovu baze podataka dobivene od IDDEEA-e.

3.1.2. Objašnjenja

Ne primjenjuje se uzorkovanje.

3.1.3. Aktivnosti za smanjenje grešaka uzorkovanja

Ne primjenjuje se uzorkovanje.

3.1.4. Aktivnosti za smanjenje grešaka uzorkovanja

Ne primjenjuje se uzorkovanje.

3.2. Neuzoračke greške

3.2.1. Greške obuhvata

Statističko istraživanje je zasnovano na administrativnim evidencijama o stanjima građana. Greške obuhvata nisu utvrđene.

3.2.1.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa prekomjernog obuhvata (A2)

Ne radi se, budući da je statističko istraživanje zasnovano na administrativnim evidencijama o stanjima građana, prekomjerni obuhvat nije moguć.

3.2.1.2. Greška nedovoljnog obuhvata

Ne radi se, budući da je statističko istraživanje zasnovano na administrativnim evidencijama o stanjima građana, greška nedovoljnog obuhvata nije moguća.

3.2.1.3. Mjere za smanjenje grešaka obuhvata

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.2. Greške mjerenja

3.2.2.1. Kontrole za otkrivanje grešaka mjerenja i procesuiranja podataka

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.2.2. Razlozi za nastanak grešaka mjerenja

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.2.3. Postupanje u slučaju grešaka mjerenja

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.2.4. Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa editovanja/uređivanja podataka (A3)

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.2.5. Mjere za smanjenje broja grešaka mjerenja

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.3. Greške neodgovora

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.3.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa neodziva/neodgovora izvještajne jedinice (A4)

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.3.2. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa neodziva/neodgovora varijable (A5)

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.3.3. Postupci u slučaju neodgovora

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.3.4. *Postupci za smanjenje stope neodgovora*

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.3.5. *Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa imputiranih podataka (A6)*

Ne postoji mjerenje količine imputiranih podataka budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.3.6. *Pokazatelj kvaliteta i učinka - Broj učinjenih grešaka, prema vrsti (A7)*

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.3.7. *Pokazatelj kvaliteta i učinka - Prosječna veličina revizije (A8)*

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

4. Pravovremenost i aktuelnost

4.1. Pravovremenost objave

4.1.1. *Pokazatelj kvaliteta i učinka - Pravovremenost prvih rezultata (T1)*

Ne izrađuju se prvi rezultati.

Objavljaju se samo konačni rezultati budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

4.1.2. *Pokazatelj kvaliteta i učinka - Pravovremenost konačnih rezultata (T2)*

Nije bilo vremenskog odstupanja između najavljenog datuma u godišnjem kalendaru publikovanja i stvarnog datuma objave.

Ne objavljuju se prvi rezultati već samo konačni rezultati (bilten Migracije stanovništva) koji su urađeni početkom 2015. i objavljen februara 2015. godine.

Tabela 2: Pravovremenost konačnih rezultata

Referentno razdoblje	2014
Datum objave	01.02.2015.
Vremensko kašnjenje	0 dana

4.2. Aktuelnost objave

4.2.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Aktuelnost objave (T3)

Datum objavljivanja podataka o unutarnjim migracijama nije odstupao od planiranog datuma objavljivanja prema kalendaru publikovanja Federalnog zavoda za statistiku.

Tabela 3: Pravovremenost objave

Najavljeni datum	01.02.2015.
Datum objave	februar 2015.
Vremenska razlika	0 dana

4.3. Razlozi za veća kašnjenja i mjere za poboljšanje pravovremenosti i aktuelnost objave

Nije bilo kašnjenja, odnosno, podaci su objavljeni u predviđenim rokovima.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1. Dostupnost

Korisnici statističkih podataka mogu lako i jednostavno doći do raspoloživih podataka o statistici unutarnjih migracija.

5.1.1. Kanali diseminacije

Pri objavljivanju rezultata statistike o unutarnjim migracijama u 2014. godini korišteni su slijedeći kanali diseminacije:

Tabela 4: Kanali diseminacije

Broj	Kanali diseminacije	Korišteno
1	Web stranica – internet objava	DA
2	Pisani zahtjevi korisnika po njihovoj specifikaciji	DA
3	Podaci koji se objavljuju putem telefona	NE
4	Digitalni mediji (CD itd ...)	NE
5	Podaci predstavljeni na novinarskoj konferenciji	NE
6	Tematski bilten	DA
7	Posebne printane publikacije	DA
8	Baze, dostupne spoljnim korisnicima	NE
9	Statistički zaštićeni mikropodaci	NE

5.1.2. Pokazatelj kvaliteta i učinka-Stopa korištenih kanala diseminacije (AC1)

Stopa korištenih kanala diseminacije rezultata je 44,4% (4/9X100).

5.1.3. Načini diseminacije

Pri objavljivanju rezultata statistike unutarnjih migracija u 2014. godini korišteni su slijedeći načini diseminacije:

Tabela 5: Načini diseminacije

Broj	Načini diseminacije	Korišteno
1	Web stranica – internet objava	DA
2	Web stranice ostalih institucija	NE
3	Web stranice međunarodnih organizacija	NE
4	Tematske Web stranice (npr.popis stanovništva)	NE
5	Pisani zahtjevi	DA
6	Telefonsko posredovanje	NE
7	Digitalni mediji (CD, diskete, itd ..)	NE
8	Podaci predstavljeni na novinarskoj konferenciji	NE
9	Godišnjak	NE
10	Federacija BiH u brojkama	DA
11	Prva objava – saopćenje	NE
12	Tematski bilten	DA
13	Posebne publikacije	DA
14	Publikacije Eurostata	NE
15	Publikacije ostalih međunarodnih organizacija (OECD, IMF)	NE
16	Baze podataka, namijenjene za internu upotrebu	NE
17	Baze, dostupne spoljnim korisnicima	NE

5.1.4. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa korištenih načina diseminacije (AC2)

Stopa korištenih kanala diseminacije je 29,4% (5/17X100).

5.1.5. Pokazatelj kvaliteta i učinka – Broj pristupa on-line bazi podataka (AC3)

Nema pristupa online bazi podataka za ovo istraživanje.

5.2. Jasnoća

Sastavni dio publikacija za statistiku unutarnjih migracija su metodološka objašnjenja sa definicijama osnovnih indikatora i pojmova.

5.2.1. Printane publikacije i internetska objava

- Statistički bilten „Migracije stanovništva“
- „Federacija BiH u brojkama“

- Gender publikacija "Žene i muškarci u Federaciji BiH",
- web stranica Federalnog zavoda za statistiku www.fzs.ba.

5.2.1.1. Diseminirani rezultati

Rezultati za referentnu godinu su prikazani kao apsolutne vrijednosti. Registrirani odlasci iz BiH (jedna tabela) po starosti i spolu su iskazani i procentualno.

Uz tabelarni pregled podataka daje se i grafički prikaz.

5.2.1.2. Nivo (detaljnost) diseminacije

Tabela 6: Nivo (detaljnost) diseminacije na geografskom nivou:

Broj	Publikacija	Nivo diseminacije
1	Tematski bilten Migracije stanovništva	Federacija BiH, kantoni, općine
2	Federacija BiH u brojkama	Federacija BiH
3	Gender publikacija „Žene i muškarci u Federaciji BiH“	Federacija BiH
4	web stranica Federalnog zavoda za statistiku www.fzs.ba	Federacija BiH kantoni, općine

Podaci su iskazani po petogodišnjim starosnim grupama migranata i po spolu.

5.2.1.3. Metapodaci

Sistem meta-podataka nije razvijen. Statistički koncepti i definicije su u skladu sa međunarodnim preporukama.

Neki pokazatelji koji će činiti sistem meta podataka su sastavni dio svake publikacije:

Kontakt (organizacija, organizacijska jedinica, e-mail adresa),
 Metadata ažuriranje – datumi,
 Statistička prezentacija (opis podataka, klasifikacijski sistem, statistički koncepti i definicije, statistička jedinica, statistička populacija, referentno područje, vremenska pokrivenost),
 Jedinica mjere,
 Referentni period,
 Institucionalni mandat (pravni akti i drugi sporazumi, davanje podataka),
 Povjerljivost (povjerljivost – politika, povjerljivost – obrada podataka),
 Politika publikovanja (kalendar publikovanja, kalendar pristupa publikacijama, pristup korisnika),
 Učestalost diseminacije,
 Format diseminacije (saopćenja – vijesti, publikacije, on-line baza podataka, pristup mikropodacima, ostalo),

Dostupnost dokumentacije (metodološka dokumentacija, dokumentacija kvaliteta),
Menadžment kvaliteta (osiguranje kvaliteta, procjene kvaliteta),
Relevantnost (korisničke potrebe, zadovoljstvo korisnika, potpunost),
Tačnost i pouzdanost (ukupna tačnost (greške obuhvata, mjerenja, obrade, neodgovora),
Pravovremenost i aktuelnost (pravovremenost, aktuelnost),
Uporedivost (uporedivost – geografska i vremenska),
Koherentnost (koherentnost – međudomenska, koherentnost sa npr. ukupnom statistikom stanovništva),
Troškovi i opterećenost,
Revizija podataka (revizija podataka – politika, revizija podataka – praksa),
Statistička obrada (izvori podataka, učestalost prikupljanja podataka, prikupljanje podataka, provjera valjanosti podataka, kompilacija podataka, podešavanje).

5.2.1.4. Mjere za poboljšanje jasnoće diseminiranih rezultata

Podaci su jasno diseminirani.

Što se tiče metoda mjerenja zadovoljstva korisnika, uspostavljena je anketa na nivou Federalnog zavoda za statistiku, za sve statističke podatke.

Ne obavlja se posebno istraživanje zadovoljstva korisnika ovim proizvodom tj. ovim istraživanjem.

5.2.2. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Stopa kompletnosti meta podataka (AC4)

Na web-site-u Federalnog zavoda za statistiku mogu se pronaći svi podaci pokazani na detaljnom i agregiranom nivou.

6. Uporedivost i skladnost

6.1. Vremenska uporedivost

6.1.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Dužina uporedivih vremenskih serija (CC1)

Provođenje statističkog istraživanja o unutarnjim migracijama (godišnje istraživanje) prisutno je od 2008. godine kada je urađeno probno istraživanje za period 10.02.2003. - 27.10.2005. godine i za 2007. godinu kao polugodišnje istraživanje.

Godišnji podaci o unutarnjim migracijama koje je izrađuje Federalni zavod za statistiku na osnovu baze podataka IDDEEA-e dostupni su od 2008. godine. Značajnijih promjena u metodologiji istraživanja nije bilo, te su serije podataka uporedive.

Dakle, ako izuzmemo period probnog istraživanja (2003 - 2005. i 2007.), vrijednost pokazatelja je 7 (2008 – 2014).

6.1.2. Prekidi u vremenskim serijama

Nije bilo prekida godišnjih vremenskih serija.

6.1.3. Ostali faktori, koji utiču na vremensku uporedivost

Nije bilo značajnijih faktora koji bi uticali na vremensku uporedivost podataka.

6.2. Geografska uporedivost

6.2.1. Uporedivost s ostalim članicama evropskog statističkog sistema

Agencija za statistiku BiH objavljuje podatke za nivo države na web stranici Agencije za statistiku BiH, a entiteti objavljuju podatke za nivo entiteta na web stranicama entiteta. Podaci za nivo države se mogu koristiti za upoređivanje sa zemljama evropskog statističkog sistema.

6.3. Desezoniranje

Podaci statistike o unutarnjim migracijama se ne desezoniraju.

6.4. Skladnost između privremenih i konačnih podataka

6.4.1. Politika diseminacije privremenih podataka

Objavljaju se samo konačni rezultati u mjesecu februaru.

6.4.2. Pokazatelj kvaliteta – Skladnost između privremenih i konačnih podataka (CC2)

Ne radi se jer se samo objavljuju konačni rezultati.

6.4.3. Razlozi za veće razlike između privremenih i konačnih podataka

Ne radi se jer se samo objavljuju konačni rezultati.

6.5. Skladnost s rezultatima referentnog istraživanja

6.5.1. Kratak opis referentnog istraživanja

Ne postoji referentno istraživanje koje je srodno godišnjem istraživanju o statistici unutarnjih migracija.

6.5.2. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Skladnost sa referentnim podacima (CC3)

Ne provodi se nijedno slično istraživanje kako bismo uporedili podatke.

6.5.3. Razlozi za veća odstupanja

Ne provodi se nijedno slično istraživanje.

7. Ustupci – kompromisi između izlaznih komponenti kvaliteta

Ne analizira se u ovom istraživanju.

8. Procjena korisničkih potreba i percepcija korisnika

8.1. Klasificiranje i razumijevanje korisnika

Ključni korisnici podataka statistike unutarnjih migracija su:

- javni sektor (Agencija za statistiku BiH, Vlada Federacije BiH, Federalni zavod za programiranje razvoja, Gender centri entiteta, lokalna uprava),
- poslovni subjekti (društvene organizacije i udruženja),
- nauka, istraživanje i obrazovanje (obrazovne ustanove, instituti i druge istraživačke ustanove, biblioteke, studenti, učenici),
- opća javnost,
- mediji (RTV kuće i printani mediji),
- strane istraživačke institucije, obrazovne ustanove i strani studenti, ambasade stranih država).

U Statističkom godišnjaku/ljetopisu ne publikuje se serija podataka za posljednjih pet godina, te korisniku podataka nije omogućeno vremensko poređenje podataka.

8.2. Mjerenje percepcija i zadovoljstva korisnika

8.2.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka - Indeks zadovoljstva korisnika (US1)

Na nivou Federalnog zavoda za statistiku uspostavljena je anketa o zadovoljstvu korisnika podacima i odnosi se na sve statističke podatke. Ne obavlja se posebno istraživanje zadovoljstva korisnika ovim proizvodom tj. ovim istraživanjem.

Zadovoljstvo korisnika uglavnom se prati preko njihovih zahtjeva za podacima određene vrste. Na osnovu učestalosti istovrsnih zahtjeva za određenim podacima, ukoliko se ocijeni opravdanim, odlučuje se o objavljivanju ovih podataka.

U ovom istraživanju nema sveobuhvatnih podataka o broju registrovanih odlazaka iz BiH prema inostranstvu jer mnogi građani svoj odlazak nisu prijavili kod nadležne službe IDDEEA-e te se i ne nalaze u bazi podataka. Mediji objavljuju takve podatke (iseljenja) iz drugih izvora.

8.2.2. Pokazatelj kvaliteta i učinka – Vrijeme od zadnjeg istraživanja zadovoljstva korisnika (US2)

Ne obavlja se posebno istraživanje zadovoljstva korisnika ovim proizvodom tj. istraživanjem.

9. Troškovi i opterećenost ispitanika/izvještajnih jedinica

9.1. Troškovi istraživanja statističkog ureda

9.1.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka – Godišnji operativni troškovi, prosjek prema glavnim troškovnim komponentama (PCR1)

Godišnji operativni troškovi za provođenje istraživanja o unutarnjim migracijama iskazuju se kroz materijalne troškove i broj utrošenih sati rada zaposlenih u Federalnom zavodu za statistiku.

Troškovi uključuju sljedeće stavke:

- troškove zaposlenih koji su angažovani na istraživanju (metodolozi, IT osoblje).
- troškove štampanja Biltena,
- troškove telefona, faxesa,

Za sada nije izvršen poseban obračun troškova po pojedinim istraživanjima.

9.2. Opterećenost i troškovi ispitanika/izvještajnih jedinica

9.2.1. Pokazatelj kvaliteta i učinka – Godišnje opterećenje ispitanika u satima i/ili finansijskim pokazateljima (PCR2)

Ne raspolazemo.

9.3. Mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti

Nisu poduzete konkretne mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti.

10. Povjerljivost, transparentnost i zaštita

10.1. Povjerljivost

Povjerljivost statističkih podataka, koji se prikupljaju za potrebe istraživanja o unutarnjim migracijama, podliježe zakonskim okvirima povjerljivosti. Podaci se koriste isključivo u statističke svrhe.

U toku izvršavanja svojih zadataka utvrđenih Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, Federalni zavod i ovlašćeni organi i ustanove djeluju u skladu sa:

- Zakonom o statistici BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 26/04),
- Zakonom o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11, 89/11),
- Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, br. 32/01 i 48/11).

Statističku povjerljivost određuju članovi 36. do 39. Zakona o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine:

Član 37. - “Tokom prikupljanja, obrade i distribucije statističkih podataka Federalni zavod i drugi zakonom ovlašćeni organi i ustanove poduzeće sve neophodne mjere organizacione, regulatorne, upravne i tehničke prirode koje su potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korišćenja u druge a ne u statističke svrhe.”

Član 38. - „Osobe koje imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon prestanka radnog odnosa.“

10.2. Transparentnost

Korisnici su upoznati sa načinom korištenja podataka statistike unutarnjih migracija.

Nisu uočene greške u publiciranim izdanjima biltena o unutarnjim migracijama, tako da nije bilo potrebe za korekcijama i objavom istih.

10.3. Zaštita

Navedeno u poglavlju 10.1.

11. Zaključak

U predstojećem periodu potrebno je:

Prilikom implementacije projekta praćenja Internacionalnih migracija održani su mnogi sastanci predstavnika tri statističke institucije sa IDDEEA-om, Ministarstvom sigurnosti, svim institucijama koje su svojom djelatnošću vezane za migracije i sa stranim ekspertima.

Tom prilikom predloženo je da se, radi uporedivosti podataka unutarnjih i spoljnih migracija, sadržaj “prijave/odjave boravka” za osobe koje mijenjaju svoje prebivalište unutar BiH i prema inostranstvu u evidenciji MUP-ova dopuni

sljedećim podacima: školska sprema, ekonomske karakteristike, zemlja odlaska itd. Tako bi baza podataka sadržavala više ulaznih podataka.

FZS ima namjeru da od IDDEEA-e traži dodatne podatke iz postojeće baze podataka (mjesto/općina rođenja, zemlja rođenja).

Poznato je da mnoge osobe izlaze iz zemlje u inostranstvo, a da ne prijavljuju svoj odlazak iako su to dužni uraditi. Strani eksperti su predložili da se na državnom nivou nađe modus da se osobe koje napuštaju zemlju privole za prijavu odlaska.

U narednom periodu potrebno je:

- tražiti dopunu baze podataka koju FZS dobije od IDDEEA-e sljedećim podacima: mjesto/općina rođenja i zemlja rođenja,
- razviti uređeni sistem za evidentiranje broja pristupa elektronskim publikacijama i saopćenjima,
- putem provođenja posebne Ankete o zadovoljstvu korisnika, obezbijediti informacije o zadovoljstvu korisnika.